

begge de to Elementer jo findes i Højskolerne, det ene dette at meddele de egentlig praktiske Kundskaber, det Andet at virke forædlende, daimende og udviklende paa Eleverne, og det vil, i Særdeleshed nu om Dage, vistnok være endnu vanskeligere end tidligere at skjæle imellem, hvad der er Fortsættelses-skole, og hvad der er Højskole. Jeg skulde meget foretrække, om man, naar man vil gaa ned med Aldersgrændsen for Kvinder til 16-aars Alderen, da ogsaa for de mandlige Elevers Vedkommende vilde sætte Aldersgrændsen til 16 Aar, idet jeg slet ikke tror, at der er Forskjel mellem Kvinders og Mænds Udvikling i en saadan Grad, at der er nogen-somhelst Grund til at gjøre nogen Forskjel der, og for mange Skoler vil det som sagt spille en betydelig Rolle, hvis man gjør denne Forskjel. Jeg indrømmer selvfølgelig, at der, naar man vil understøtte Folkehøjskoler, ikke kan være Tale om at understøtte rene Børneskoler, men saasnart man har udelukket, at Børn kunne komme ind under denne Lov, synes jeg, at der er opnaaet Alt, hvad man kan ønske.

Det andet Punkt, som jeg vil tillade mig at gjøre nogle Bemærkninger til, er Vædringsforslaget under Nr. 8 til § 3, der angaar Understøttelsen, idet der nemlig staar: „dog at slige af een Bestyrer lebede Skoler ikke opnaa større Understøttelse end den, der vilde have tilkommet dem ved kun at bestaa af een Afdeling“. Man maa lægge Mærke til, at naar der til Skolerne knytte sig særlige Afdelinger, er det netop disse særlige Afdelinger, som allerstærkest trænge til Understøttelse; det er de særlige Afdelinger, der trænge til det størst Antal specielt uddannede Lærere, altsaa de dyreste Lærere. Den almindelige Folkehøjskoleafdeling vil kunne arbejde langt billigere end de særlige Afdelinger, idet man nemlig bl. A. der kan arbejde med et langt større Antal Elever. Jo mere Undervisningen gaar ud fra det Specielle, desto mere maa man indskrænke det Antal Elever, man samtidig kan undervise. Overalt hvor der er Tale om i Højskolen at virke ved Foredrag, ved almindelige historiske Foredrag eller, hvad man jo ofte taler meget om, folkelige Foredrag og den Slags Ting, saa er jo det Antal Elever, som kan være til Stede og nyde Godt af den Del af Undervisningen, saa at sige ubegrændset. Man kan samle et hvilket-somhelst Antal Elever om sig til at høre paa et Foredrag, medens der, naar der bliver Tale om de specielle Afdelinger, hvor Lærerne skulle træde helt anderledes i Forhold til den Enkelte, netop bliver Spørgsmaal om langt flere Lærere i Forhold til Antallet af Elever.

Altsaa, skal der være nogen Afdeling, som der bør tages særligt Hensyn til, saa er det netop de specielle Afdelinger. Naar der derfor sammen med en almindelig Folkehøjskole drives en særlig Landbrugsskole, Haandværker-skole eller en anden Skole i et specielt Undervisningsfag, bør man, naar man skal understøtte disse Skoler paa en god og praktisk Maade, netop tage særligt Hensyn til det Specielle, og det lader sig ikke gjøre efter den nuværende Bestemmelse, thi der-efter vil Skolen kun kunne opnaa den Understøttelse i Forhold til Elevantallet, som den almindelige Folkehøjskole faar. Jeg skulde derfor tillade mig at henstille, at man ordnede dette Forhold noget anderledes. Jeg har ikke ment at behøve at stille noget Vædringsforslag til denne Behandling; men jeg haaber, at naar man har gjort Udvalget opmærksomt paa dette Forhold, vil det mulig kunne finde en Redaktion af § 3, hvor-efter man vil kunne stille disse Skolers særlige Afdelinger paa en heldigere Maade. At Forstanderen ikke vil kunne regne sig med som Lærerkraft ved begge Afdelinger, og at der maa tages noget Hensyn til, at der kan være Lærere, som virke ved begge Afdelinger, betragter jeg som en Selvfølge. Jeg skal villig indrømme, at man kunde komme til at give Skolerne med en særskilt Afdeling et lovlig stort Tilskud, hvis man vilde betragte hver Afdeling som en selvstændig Skole, saaledes at der opgaves bestemte Lærere for hver Afdeling, som om der var 2 Skoler, der virkede med 2 Sæt Lærere; men jeg tror dog, at man i Vædringsforslaget er gaaet lovlig vidt i Retning af at værges sig imod at komme til at give for store Tilskud til Skoler med 2 Afdelinger. Jeg skulde derfor henstille, at der maa blive taget lidt mere Hensyn til Skoler med særlige Afdelinger, end det er sket i Vædringsforslaget.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Scavenius): Jeg anerkjender, at de Forslag, der ere stillede af Udvalget, ere betydelige Forbedringer af det forelagte Lovforslag. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa at omtale Forskjellen mellem Flertallets og Mindretallets Forslag. Jeg vilde for mit Vedkommende foretrække Mindretallets, men ser dog paa den anden Side ikke, at Forskjellen mellem Flertallets og Mindretallets Forslag har nogen overordentlig stor Betydning. Der er to Bestemmelser, jeg savner i Lovforslaget, og som, hvis Lovforslaget skal kunne tænkes at blive Lov, nødvendig maa optages deri. Den ene af disse Bestemmelser er allerede